

UZ AKMEŅA MALKU CIRTU

Deja 8 pāriem

Jāņa Purviņa horeogrāfija un apraksts

Tautas mūzika Raimonda Paula apdarē

“Uz akmeņa malku cirtu” ir ornamentāla deja, kurā atbilstoši tautas mūzikas apdarei veidota dejas horeogrāfiskā leksika, no latviešu dejas pamatsoļiem izdejojot oriģinālus soļu virknējumus.

Deja sacerēta Kazdangā 2010. gada vasarā, pirmo reizi iestudēta Rīgas Kultūras un tautas mākslas centra “Mazā ģilde” Tautas deju ansamblī *Līgo* 2010. gada rudenī.

Dejai ir uznāciens un 7 gājieni, muzikālais taktsmērs 5/8.

Dejas sākumā dejojotāji četrās juktās virknēs ir nostājušies labās un kreisās puses 1. un 3. kulisē (1. zīm.). Katras virknes pirmajam un pēdējam dejojotājam nesadotās rokas sānos.

Dejai 4 ievaddtaktis.

Uznāciens

(Ievads, I / 4 + 8 t.)

1. – 4. t. Dejojotāji stāv kulisēs.
1. – 8. t. Dejojotāji virknēs izpilda 1. kustību 2 reizes.
Kreisās puses priekšplāna un labās puses dibenplāna virknes dejojotāji virzās DCV, kreisās puses dibenplāna un labās puses priekšplāna dejojotāji – pret DCV. Virknes, satiekoties priekšplāna un dibenplāna centrā un pie labās puses un kreisās puses 2. kulisēs, mainās pēc vijas principa – vispirms virzās viena otrai garām gar kreisiem pleciem, tad – gar labiem, utt. (1. zīm.). Tā dejojotāji virzās 1 ¼ apļa.
8. t. beigās dejojotāji izveido apli ar skatu pret centru.

Pirmais gājiens

(II / 8 t.)

1. – 2. t. Dejojotāji liek rokas sānos.
Meitas, izpildot 2. kustību, virzās pret centra līniju (2. zīm.).
Puiši aplī izpilda 3. kustību 2 reizes. Kreisās puses puiši, atkārtojot kustību un turpinot griešanās virzienu, pēc lēciena II paralēlajā kāju pozīcijā vispirms lec uz labās kājas.
3. – 4. t. Puiši, izpildot 2. kustību, virzās pret centra līniju. Labās puses puiši kustību sāk ar kreiso kāju (3. zīm.).
Meitas līnijā izpilda 3. kustību 2 reizes. 1., 3., 5., 7. meita, atkārtojot kustību un turpinot griešanās virzienu, pēc lēciena II paralēlajā kāju pozīcijā vispirms lec uz labās kājas.
5. – 6. t. Dejojotāji, izpildot 2. kustību pa pāriem vienkāršajā satvērīenā, virzās pret kulisēm (4. zīm.).
7. – 8. t. Dejojotāji 2 pāru līnijās izpilda 4. kustību.

Kreisās puses dejtāji kustību izpilda, mainoties zem puīša labās rokas un griežoties uz otru pusi. Attiecīgi pēc lēciena II paralēlajā kāju pozīcijā izpilda lēcieni uz otras kājas.

Otrais gājiens

(I / 8 t.)

1. – 2. t. Dejtāji slēgtajā aptvērienā ar sānis sadotām rokām ar skatu kustības virzienā, izpildot pamatkustību 2 reizes, virzās aplī DCV. Puiši kustību sāk ar kreiso, meitas – ar labo kāju.
3. – 4. t. Dejtāji izpilda 5. kustību, turpinot virzību.
5. – 8. t. Dejtāji atkārti 1. – 4. t. darbības, turpinot virzību aplī DCV.

Trešais gājiens

(II / 8 t.)

1. – 2. t. Skatuves stūros esošie pāri slēgtajā aptvērienā ar sānis sadotām rokām ar skatu kustības virzienā:
 1. t., izpildot pamatkustību, virzās pret apļa centru;
 2. t., izpildot pamatkustību, virzās no apļa centra uz nākošo skatuves stūri DCV (5. zīm.).Pārējie dejtāji uz vietas izpilda 5. kustību.
3. – 4. t. Skatuves stūros esošie pāri uz vietas izpilda 5. kustību. Pārējie dejtāji:
 3. t., izpildot pamatkustību, virzās pret apļa centru;
 4. t., izpildot pamatkustību, virzās no apļa centra.
5. – 8. t. Atkārti 1. – 4. t. darbības.

Ceturtais gājiens

(III / 20 t.)

1. – 4. t. Puiši, izpildot pamatkustību 4 reizes, virzās dārziņā DCV, rokas sadotas blakusstāvošajam ap pleciem. Ceturto kustību pabeidz uz puspirkstiem VI kāju pozīcijā ar skatu pret savu meitu, rokas gar sāniem. Meitas stāv, rokas gar sāniem. 4. t. beigās paceļas uz puspirkstiem VI kāju pozīcijā.
5. t. Dejtāji izpilda 6. kustību, rokas gar sāniem. Puiši iekšējā aplī virzās DCV, meitas ārējā aplī – pret DCV (6. zīm.). Meitas kustību sāk ar kreiso kāju.
6. t. Dejtāji atkārti 6. kustību. Puiši virzās iekšējā aplī pret DCV, meitas – ārējā aplī DCV (6. zīm.).
7. – 8. t. Dejtāji, izpildot 6. kustību 2 reizes, sasveicināšanās satvērienā griežas uz vietas DCV. Nesadotās rokas gar sāniem.
9. – 10. t. Dejtāji nostājas slēgtajā satvērienā, puisis ar muguru DCV. Izpildot 6. kustību 2 reizes, dejtāji virzās aplī DCV.
11. t. “Viens, divi” – izpildot izklupiena soli pret centru, dejtāji sadotās rokas (meita – kreiso, puisis – labo roku) ar apļveida kustību no iekšpuses uz āru ceļ sānis.

- “Trīs” – izpildot izklupiena soli pret centru, dejojāji sadotās rokas (meita – labo, puisis – kreiso roku) ar aplveida kustību no iekšpuses uz āru ceļ sānis.
- “Četri, pieci” – pauze.
12. t.
- “Viens” – izpilda nelielu pārlēcieni: puisis – uz labās kājas, meita – uz kreisās kājas.
- “Divi, trīs, četri, pieci” – izpildot 4 soļus uz vietas, dejojāji atlaiž satvērienu un griežas 1 reizi: puisis – pa labi, meita – pa kreisi. Pirmo soli izpilda nedaudz plašāku.
13. – 16. t. Izpildot 6. kustību 4 reizes, dejojāji veido viju. Vijā satiekoties, dejojāji sadod rokas satvērienā ar sadotām plaukstām, nesadotās rokas gar sāniem. Puiši virzās pret DCV, meitas – DCV. Satiekoties ar 3. dejojāju, griežas ar to uz vietas 1 reizi.
17. – 20. t. Atkārtu viju pretējā virzienā.

Piektais gājiens

(I / 8 t.)

1. – 2. t. Dejojāji nostājas ar saviem pāriniekiem slēgtajā aptvērienā ar sānis sadotām rokām ar skatu kustības virzienā. Izpildot 1. kustības 1. – 2. t. darbības, dejojāji veido 2 pāru līnijas (7. zīm.). Kustību sāk ar labo kāju.
3. – 4. t. Izpildot 1. kustības 3. – 4. t. darbības, dejojāji nonāk pretējo līniju vietās, virzoties pēc horizontālās spirāles principa (8. zīm., nepārtrauktās līnijas).
5. – 8. t. Atkārtojot 1. kustību, dejojāji virzās aplī DCV (8. zīm., pārtrauktās līnijas).
8. t. beigās dejojāji izveido gar kulisēm 2 līnijas.

Sestais gājiens

(II / 8 t.)

1. – 2. t. Dejojāji liek rokas sānos. Meitas, izpildot 2. kustību, virzās pret centra līniju (2. zīm.). Puiši līnijās izpilda 3. kustību 2 reizes (negriežoties).
3. – 4. t. Dejojāji izpilda 2. kustību. Meitas griežas 1 reizi kreisajos elkoņos, puiši virzās pret skatuves centra līniju.
5. – 6. t. Dejojāji, izpildot 2. kustību, virzās no centra līnijas uz pretējo skatuves pusi. Puiši seko savām meitām (10. zīm.).
7. – 8. t. Dejojāji izpilda 3. kustību 2 reizes. Puiši, izpildot kustību pirmo reizi, negriežas. Kreisās puses puiši, atkārtojot kustību un griežoties pa kreisi, pēc lēciena II paralēlajā kāju pozīcijā vispirms lec uz labās kājas. Meitas, atkārtojot kustību otro reizi, izpilda veselu griezienu. Kreisās puses meitas pēc lēciena II paralēlajā kāju pozīcijā vispirms lec uz labās kājas.

Septītais gājiens

(IV / 8 t.)

1. – 2. t. Dejojāji, izpildot 2. kustību pāros vienkāršajā satvērienā, virzās līnijās un, mainoties ar pretējās puses dejojājiem, pārdejo centra līnijai.
3. – 4. t. Dejojāji 2 pāru līnijās izpilda 4. kustību.
Kreisās puses dejojāji kustību izpilda, mainoties zem puīša labās rokas un griežoties uz otru pusi. Attiecīgi pēc lēciena II paralēlajā kāju pozīcijā izpilda lēcieni uz otras kājas.
5. – 7. t. Dejojāji liek rokas sānos un izpilda 3. kustību 3 reizes 4 kolonnās (11. zīm.). Labās puses dejojāji pēc lēciena II paralēlajā kāju pozīcijā izpilda lēcieni uz labās kājas.
8. t. Dejojāji izpilda virpuli pret skatītājiem – straujš grieziens ar 4 soļiem uz puspēdām. Kreisās puses dejojāji griežas pa kreisi.
8. t. beigās ieleciens puspietupienā VI kāju pozīcijā.

Kustību apraksts

Mūzikas taktsmērs 5/8

Pamatkustība

Kustību izpilda 1 t.

Sākuma stāvoklis – VI kāju pozīcija, rokas sānos. Kustību sāk ar labo kāju.

1. t.

“Viens, divi” – izpilda 2 skrējiena soļus, pirmo soli akcentējot kā nelielu piesitienu.

Dejojāji turpina virzību.

“Trīs, četri, pieci” – izpilda 3 skrējiena soļus, pirmo soli akcentējot kā nelielu piesitienu.

Dejojāji turpina virzību.

Kustību izpilda arī pa pāriem. Dejojāji nostājas slēgtajā aptvērienā ar sānis sadotām rokām un pagriežas kustības virzienā.

1. kustība

Kustību izpilda 4 t.

Sākuma stāvoklis – VI kāju pozīcija, rokas sānos. Kustību sāk ar labo kāju.

1. – 2. t. Izpilda 10 skrējiena soļus.

3. – 4. t. Izpilda pamatkustību 2 reizes

Kustību izpilda arī pa pāriem. Dejojāji nostājas slēgtajā aptvērienā ar sānis sadotām rokām un pagriežas kustības virzienā. Puīši kustību sāk ar kreiso, meita – ar labo kāju.

2. kustība

Kustību izpilda 2 t.

Sākuma stāvoklis – VI kāju pozīcija, rokas sānos. Kustību sāk ar labo kāju. Kustību izpilda virzoties.

1. t.

“Viens, divi” – izpilda soli ar palēcieni. Palēciena laikā kreiso kāju virza taisnu priekšā

45° augstumā un nofiksē pie labās kājas pusikra. Kreisās kājas pēdā atlocīta – *pletizeris*.

“Trīs, četri, pieci” – sākot ar kreiso kāju, izpilda 3 skrējiena soļus.

2. t. Izpildot pamatkustību, dejojāji turpina virzību.

Atkārtojot kustību, sāk ar kreiso kāju.

Kustību izpilda arī pa pāriem.

– Vienkāršajā satvērienā, nesadotās rokas sānos. Puisis ved meitu, meita seko puisim. Ja virzība notiek pa labi, kustību sāk ar kreiso kāju.

– Slēgtajā aptvērienā ar sānis sadotām rokām ar skatu kustības virzienā. Puiši kustību sāk ar kreiso, meitas – ar labo kāju.

3. kustība

Kustību izpilda 1 t.

Sākuma stāvoklis – VI kāju pozīcija, rokas sānos.

1. t.

“Viens” – izpilda lēcieni II paralēlā kāju pozīcijā.

“Divi” – izpilda lēcieni uz kreisās kājas, labo kāju, pēdā nostieptu, fiksē pie kreisās kājas pusikra.

“Trīs, četri, pieci” – sākot ar labo kāju, izpilda 3 skrējiena soļus, griežoties uz vietas puspagriecienu pa labi. Skrējiena laikā ceļus ceļ 45° augstumā.

Kustību izpilda, arī griežoties pa kreisi. Pēc lēciena II paralēlajā kāju pozīcijā vispirms izpilda lēcieni uz labās kājas.

4. kustība

Kustību izpilda 2 t.

Sākuma stāvoklis – VI kāju pozīcija, pārinieki nostājas sānis stieptu roku satvērienā.

1. t.

“Viens” – izpilda lēcieni II paralēlā kāju pozīcijā.

“Divi” – izpilda lēcieni uz kreisās kājas, labo kāju, pēdā nostieptu, fiksē pie kreisās kājas pusikra.

“Trīs, četri, pieci” – sākot ar labo kāju, izpilda 3 skrējiena soļus, skrējiena laikā ceļus ceļ 45° augstumā. Dejojāji mainās vietām – meita griežas puspagriecienu pa labi zem puīša kreisās rokas, nesadotās rokas sānos.

2. t.

“Viens” – izpilda lēcieni II paralēlā kāju pozīcijā sānis stieptu roku satvērienā.

“Divi” – izpilda lēcieni:

puisis – uz kreisās kājas, labo kāju, pēdā nostieptu, fiksē pie kreisās kājas pusikra,

meita – uz labās kājas, kreiso kāju, pēdā nostieptu, fiksē pie labās kājas pusikra.

“Trīs, četri, pieci” – atlaiž sadotās rokas un izpilda 3 skrējiena soļus, griežoties uz vietas vienu reizi: puisis – pa labi, meita – pa kreisi. Skrējiena laikā ceļus ceļ 45° augstumā.

Kustību izpilda, arī mainoties zem puīša labās rokas un griežoties uz otru pusi. Attiecīgi pēc lēciena II paralēlajā kāju pozīcijā izpilda lēcieni uz otras kājas.

5. kustība

Kustību izpilda 2 t.

Sākuma stāvoklis – VI kāju pozīcija, pārinieki nostājušies slēgtajā aptvērī ar sānis sadotām rokām ar skatu kustības virzienā.

1. t.

“Viens” – izpilda lēcieni IV paralēlā kāju pozīcijā. Puisim priekšā kreisā kāja, meitai – labā kāja.

“Divi” – izpilda lēcieni:
puisis – uz labās kājas, kreiso kāju, pēdā nostieptu, fiksē pie labās kājas pusikra,
meita – uz kreisās kājas, labo kāju, pēdā nostieptu, fiksē pie kreisās kājas pusikra.

“Trīs, četri, pieci” – izpilda 3 skrējiena soļus, virzoties DCV. Skrējiena laikā ceļus ceļ 45° augstumā.

2. t.

“Viens” – izpilda lēcieni II paralēlā kāju pozīcijā sānis stieptu roku satvērī.

“Divi” – izpilda lēcieni:
puisis – uz kreisās kājas, labo kāju, pēdā nostieptu, fiksē pie kreisās kājas pusikra,
meita – uz labās kājas, kreiso kāju, pēdā nostieptu, fiksē pie labās kājas pusikra.

“Trīs, četri, pieci” – izpilda 3 skrējiena soļus, skrējiena laikā ceļus ceļ 45° augstumā. Puisis griež meitu pa labi vienu reizi zem labās rokas, nesadotās rokas sānos.

6. kustība

Kustību izpilda 1 t.

Sākuma stāvoklis – VI kāju pozīcija, rokas gar sāniem. Kustību sāk ar labo kāju.

1. t.

“Viens, divi” – izpilda 2 soļus puspietupienā.

“Trīs” – izpilda soli ar labo kāju uz puspirksta, celi iztaiso. Kreisā kāja, pēdā nostiepta, fiksēta pie labās kājas pusikra.

“Četri, pieci” – pauze.

Atkārtojot kustību, sāk ar kreiso kāju.

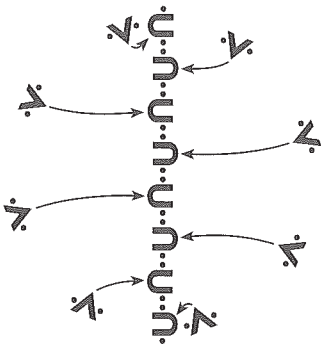
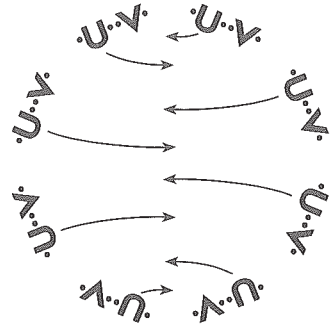
UZ AKMEŃA MALKU CIRTU

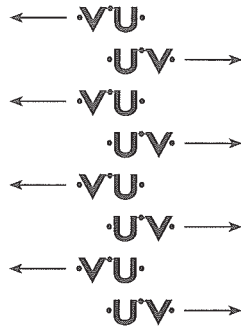
1. zím.

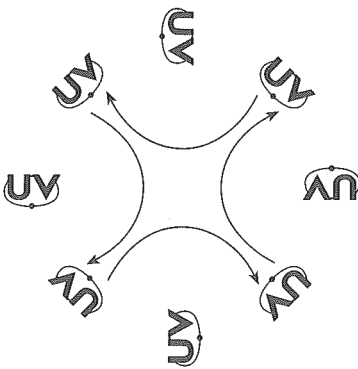
2. zím.

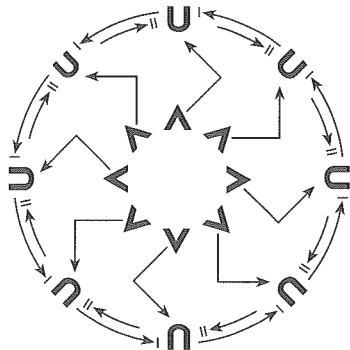
3. zím.

4. zím.

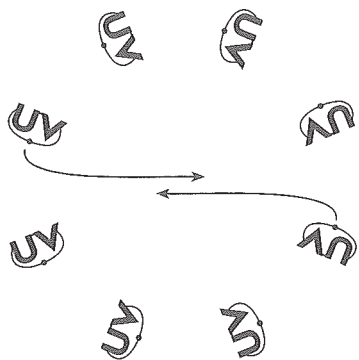

5. zím.

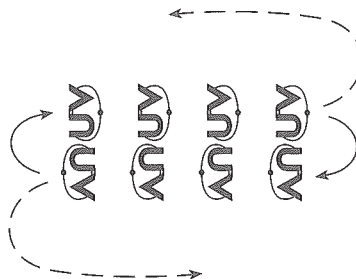

6. zím.

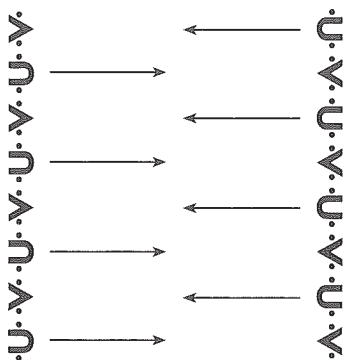
UZ AKMEŃA MALKU CIRTU

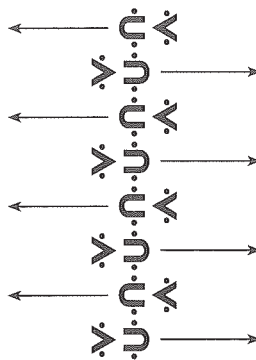
7. zīm.

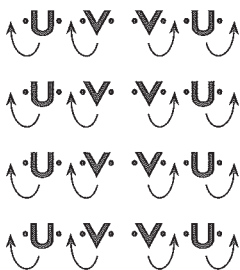
8. zīm.

9. zīm.

10. zīm.

11. zīm.

UZ AKMEŅA MALKU CIRTU

Tautas mūzika
Raimonda Paula apdarē

I A E A

II A E A D A

III E A A B C#

A B A

B A B

A B A

IV A E A

I, II, I, II, III, I, II, IV